

til at udbygge væsentlige serviceydelser i vores samfund og til at give de nødvendige kvalitetsforbedringer, når det drejer sig om børnepasning, hjemmehjælp, plejeboliger og sundhedsvæsenet, og det er det spor, vi skal arbejde videre ad.

Jeg vil godt advare imod Venstres og De Konservatives forslag om at forringe levevilkårene for de ledige og skabe et særligt lavtlønsarbejdsmarked. En sådan politik skaber øget polarisering i vores samfund. Større ulighed i samfundet er på ingen måde ensbetydende med øget vækst og velstand, tværtimod. Virkningerne af det kender vi alt for godt fra de lande, der har valgt denne vej.

Jeg vil også advare imod at tro, at en fjernelse af orlovsordningerne vil påvirke udviklingsmulighederne positivt. Også her vil virkningen være den stik modsatte. Sammen med bedre barselsregler giver børnepasningsorloven småbørnsfamilierne bedre vilkår, letter disse familiers forhold på arbejdsmarkedet og nedsætter presset på daginstitutionerne.

Uddannelsesorlov er et vigtigt redskab til at sikre, at arbejdskraften, både beskæftigede og ledige, igennem efteruddannelse dygtiggør sig og dermed bidrager til at imødegå flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet.

Vækstmuligheden i vort samfund er selvfølgelig hele tiden afhængig af befolkningens evner og viden, og dertil bidrager også, at uddannelsesmulighederne for de unge år for år er blevet væsentlig forbedret. Efter mange års grønthøsterbesparelser bl.a. på vore erhvervsskoler er udviklingen nu vendt. Skolerne har fået tilført en bedre økonomi, og der er skabt en egentlig uddannelsesgaranti i erhvervsuddannelserne. Dermed er der sket en tiltrængt forbedring af uddannelsernes kvalitet. Det kan øge tilgangen og samtidig mindske det alt for store frafald. Vi har hårdt brug for dygtige unge med en god erhvervsuddannelse i de kommende år.

I forbindelse med den kommende samling vil jeg fremhæve to vigtige spørgsmål, som har stor betydning for en fortsat positiv udvikling på arbejdsmarkedet.

Det ene er moderniseringen af bistandsloven. Vi skal naturligvis afvente resultatet af den høringsrunde, som socialministeren har iværksat, men allerede nu vil jeg godt tilkendegive, at hovedsigtet med forslagene finder vi rigtigt: En bedre forebyggelse, en præcisering af den enkeltes ansvar og rettigheder, en tidlig aktive-rende indsats og en forbedret indsats i forhold til de aller dårligst stillede.

Jeg fornemmer, at der er en positiv stemning hos Folketingets partier for at gå konstruktivt ind i dette arbejde med en ny bistandslov. Men det er også mit håb, at arbejdet med en ny lovgivning kan bidrage til en større ansvarsfølelse hos den enkelte for sin egen forsørgelse og en styrkelse af ansvarsfølelsen over for andre mennesker.

I sidste uge kunne vi i tv se et indslag om, hvor ulykkeligt det i virkeligheden står til. Alt for mange mennesker lever i isolation og ender i en ensom død, uden at nogen opdager det, før lugten afslører, hvad der er sket. Vi har fået udviklet en kultur, hvor kontakten mellem mennesker, også kontakten i den enkelte familie, er alt for ringe. Der er brug for en fuldstændig holdningsændring, hvor vi i det daglige i højere grad tager os af hinanden.

Det andet spørgsmål, der vedrører arbejdsmarkedet, er de ældre. Vi kan ikke undvære deres erfaring på arbejdsmarkedet, og løsningen er naturligvis ikke at forringe efterlønsordningen hverken ved at hæve aldersgrænsen eller ved at nedsætte ydelsen for efterlønsmodtagere. Nej, løsningen ligger i at forbedre arbejdslivet, gøre arbejdsmarkedet mere fleksibelt for de mennesker, som ikke længere kan klare et arbejdsliv for fuld styrke. Det gælder altså om at fremme og sikre sunde og udviklende arbejdspladser, så nedslidning forebygges, og det gælder om at etablere flere skånejob, som kan fastholde medarbejderne på arbejdsmarkedet.

Vi er kommet et stykke vej. Vi skal aktivt yderligere søge at begrænse de barrierer, der er for denne udvikling, holdningsmæssigt, overenskomstmæssigt og lovgivningsmæssigt. Arbejdsministerens bebudede forslag om en særlig seniorydelse for disse medarbejdere er et vigtigt skridt i den rigtige retning.

Danmark har valgt rollen som foregangsland på miljøområdet, og for at optræde med fornøden vægt i international sammenhæng skal vi naturligvis have en velfungerende dansk miljøpolitik, som sikrer et højt beskyttelsesniveau. Det kræver, at de rigtige holdninger, som næsten alle udtrykker – også næsten alle her i Folketinget – også bliver udmøntet i konkret handling.

Vi har senest med energihandlingsplan »Energi 21« bekræftet Danmarks nationale mål for en reduktion af CO₂-udledningen, og der skal herfra lyde en støtte til den kamp, der er for fortsat at beskytte vores grundvand og dermed sikre rent drikkevand.